

Guide i hur man driver en samåkningstjänst

Test av digital samåkningstjänst inom projektet Tur & Retur

A close-up photograph of a person's hand holding a silver smartphone. The person has curly hair and is wearing a green jacket. The background is blurred, showing what appears to be a car. An orange circular graphic with a thin white border is overlaid on the top left of the image, containing white text.

Freelway
– app för
samåkning
har testats

Bakgrund

Tur & retur är ett pilotprojekt som drivits av Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med Orust kommun, Dalslands Miljö- och Energiförbund samt Västra Götalandsregionen. Projektet finansierades av Energimyndigheten och pågick åren 2018-2020. I projektet arbetade förbundet med att ta fram nya hållbara lösningar för mobilitet i landsbygder.

Dals Långed är en av orterna som ingick i projektet. Fokus där låg bland annat på samåkning, och samåkningstjänsten Freelway introducerades som mobilitetslösning för att möta de lokala behoven.

Denna guide ger en kort sammanfattning över hur du, som enskild medlem i förening eller tjänstperson på en kommun, kan initiera och driva en samåkningstjänst i ditt lokala samhälle.

Samåkning

Mobilitet i landsbygder kan vara en stor utmaning. Minskat utbud av service, långa distanser mellan små samhällen och centrala orter i kombination med bristande kollektivtrafik, ökar människors behov av mobilitet. Därför blir lösningen för många att köra egen bil.

I och med ett strukturellt bilberoende på landsbygden, begränsas många människors mobilitet om de inte har bil eller möjlighet att köra bil. Fossilfritt resande blir därför ett svåruppnåeligt mål.

Idag finns ett stort behov av att hitta nya lösningar där även tillgänglighet är en viktig aspekt att ta hänsyn till. Samåkning kan vara en lösning.

I landsbygder finns ofta en stark delandekultur, där invånare redan hjälps åt och delar resurser och tjänster. Samåkning går i linje med denna delningskultur och kan även hjälpa till att stärka de sociala relationerna i det lokala samhället. Därför kan samåkning fungera främjande för ett mer hållbart resande, ekologiskt såväl som socialt och ekonomiskt.

Samåkningstjänsten Freelway

Telefonapplikationen Freelway är en digital samåkningsapp.

I den matchas bilförare med personer som har behov av att åka med. Medlemmarna kan både lägga in planerade resor och förfrågningar om resor med specificerade resmål, datum och tider i appen. Förare går igenom förfrågningarna och bjuder in resenärerna att åka med. Resenären ser planerade resor och bokar plats i en bil.

Unikt med denna tjänst är möjligheten att lägga upp återkommande resor, exempelvis av pendlare som kör samma resa regelbundet.

På så vis skapas en bank av resor i appen som kan liknas vid en resetabell, vilket underlättar vid planering och bokning för medresenärerna och minskar administrationen för föraren.

Freelway är en sluten tjänst där användarna bjuds in av en administratör. På så vis stärks möjligheterna till en trygg plattform för samåkning.

Kriterier

- Ej vinstdrivet – gäller projektägare liksom användare i appen
- Gratis medlemskap i Freelway för användare
- Delande av resekostnader mellan parterna enligt konsumentverkets beräkningar
- Projektadministratör för tjänsten

Praktiska steg för att initiera, och driva igenom, en samåkningstjänst

1. Förstudie
2. Definiera projektägare och skala
3. Hitta finansiering för tjänsten på kort och lång sikt
4. Planera implementering
5. Aktivering av tjänsten

1. Förstudie

Finns det behov och intresse av en samåkningstjänst i ditt lokala samhälle? För ett lyckat projekt är det viktigt att förankra initiativet lokalt, undersöka platsspecifika behov och förutsättningar samt i ett tidigt skede engagera invånarna. Innan du drar igång kan det därför vara bra att undersöka behov och intresse bland befolkningen och definiera i vilken skala projektet bör genomföras. Att inleda samarbete med lokala organisationer och föreningar såsom idrottsförbund, kyrkosamfund och byalag kan vara ett bra sätt att nå ut till människor och inge större förtroende för initiativet.

Genom att skicka ut en enkät till befolkningen kan du få inblick i invånarnas rese mönster, behov och inställning. Vilken rådande attityd finns det till samåkning – vad upplever de som positivt och var kan utmaningen ligga? Samåker invånarna idag och hur samordnas i så fall resorna – finns det behov av en (ytterligare/digital) samåknings-

Enkät
kan svara på
om behov
finns

tjänst? Att lotta ut ett pris till deltagarna är ett roligt sätt att öka intresset för deltagande i enkäten.

Vilka tankar och idéer har lokalsamhällets invånare själva? Bjud in allmänheten till en mobilitetsworkshop där ni tillsammans spårar kring tankar och idéer rörande mobilitet och tillgänglighet på just er ort. På så vis får du del av den kreativitet som ruvar hos lokalbefolkningen och uppmuntrar till engagemang och delaktighet i projektet.

Olika storlek
på paket-
lösningar från
Freelway

2. Definiera projektägare och skala

För att driva igenom ett samåkningsinitiativ behövs en affärsmodell som förmodligen kommer kräva offentligt stöd. Freelway är en betaltjänst som erbjuder olika tjänstepaket inom persontransporter (samåkning). Beroende på i vilken skala projektet planeras genomföras och vilken organisation som ska driva och bekosta tjänsten, erbjuder Freelway olika paket. Paketet för "Kvarter & byalag" inkluderar 1 000 användare, "Företagsnätverk" inkluderar 5 000 användare och "Stad & kommun" inkluderar 10 000 användare¹. Varje paket har en startsumma på 9 900 kronor och en fast månadsavgift beroende på vilket paket du väljer. Kontakta Freelway så hjälper de dig att välja vilka tjänster som passar just din organisation. Du kan även själv skapa en offertförfrågan på deras hemsida.

¹ Se bifogad budget

3. Planera implementering

När planeras tjänsten finnas tillgänglig? Vilka aktiviteter behövs för att marknadsföra och implementera tjänsten?

Upprätta en tidsplan för när tjänsten beräknas lanseras, förbered och planera för implementeringsaktiviteter och marknadsföring.

Aktiviteter

Introduktionsevent. Bjud in allmänheten till ett introduktionsevent, där appen presenteras och deltagarna får möjlighet att testa tjänsten, ställa frågor och få vägledning.

Samåkningscaféer. Anordna samåkningscaféer där deltagare har möjlighet att träffa andra användare i appen över en kopp kaffe. Det kan vara ett bra tillfälle att knyta kontakter, lära känna varandra och skapa en tryggare kontext för samåkning.

Mobilitetsfadder är ett koncept som bygger på ett utbyte mellan förare och resenärer där personer matchas samman utifrån behov och tillgångar. Exempelvis kan en äldre person som har bil men som inte längre kör bil, matchas med någon som har körkort men inte tillgång till bil, och på så vis kan de stötta varandra.

Marknadsföring

Hur ska tjänsten marknadsföras? Vilka kanaler är aktuella på just din ort? Ta fram en skräddarsydd marknadsföringskampanj för just din lokala kontext, som släpps vid lanseringen av appen.

Exempelvis kan marknadsföringen ske genom sociala medier, på redan existerande plattformar såsom samåkningsgrupper på Facebook, genom organisationer och föreningars egna kanaler, annonser eller reportage i lokaltidningen eller genom fysiska affischer på offentliga platser.

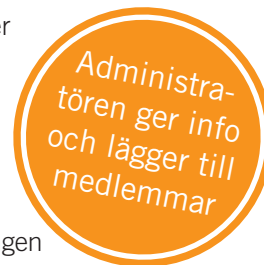
4. Aktivering av tjänsten

Pilotprojekt. Upprätta i första stadiet en testperiod under några månader för att se till vilken grad appen används och hur tjänsten upplevs av användarna.

Utse administratörer för tjänsten som kan erbjuda support och information, samt ansvara för användarinbjudan.

Administratören lägger till en ny medlem genom att skapa en ny användare i Freelway där personens namn, emailadress och telefonnummer registreras. Därefter skickas automatiskt en länk till medlemmens emailadress. Genom att följa länken kan medlemmen nu skapa ett inlogg till Freelway och efter att ha laddat ner appen, logga in och börja använda tjänsten.

Ytterligare en uppgift som administratörerna kan tänkas utföra är att **observera aktiviteten** i appen – information som kan stötta utvärderingen av tjänsten.

Utvärdering
via en enkät
eller intervjuer
visar vägen

5. Utvärdering

I slutet av testperioden kan det vara värdefullt att utvärdera projektet. Appens användning och aktualitet utvärderas tillsammans med projektledare, administratörer och användare.

Följ upp projektet genom att skicka ut en enkät till användarna, eller engagera dem i kortare intervjuer för att få deras perspektiv på hur tjänsten fungerat, vilka erfarenheter de haft av samåkningen, positiva aspekter och utmaningar de uppmärksammat under testperioden, hur de upplever appens funktioner och användarvänlighet. Är det något som kan förändras eller förbättras?

Detta utgör en god grund för en bedömning av hur tjänsten fungerat på just din ort och om det är något som behöver utvecklas. I dialog med Freelway finns möjligheten att mot en kostnad lägga till eller ändra funktioner i appen utifrån behov.

Förhoppningsvis har projektet landat väl, och det är bara att återgå till att tuta och köra!

Budget – Freelway

Startkostnad	9 900 kr
Kvarter och byalag	2 490 kr/mån
Företagsnätverk	7 990 kr/mån
Stad och kommun	10 990 kr/mån

Särskilda villkor: 1 kr per extra användare tillkommer

Förstudie

Planering och utförande, 40 h à 150/kr	6 000 kr
Hyra av lokal	300 kr
Material	1 000 kr
Fika, 50 personer (exkl. moms)	1 750 kr

Aktiviteter

Introduktionsevent

Hyra av lokal	300 kr
Fika, 50 personer (exkl. moms)	1 750 kr
Timmar, 20 h à 150 kr	3 000 kr

Samåkningscafé

Hyra av lokal	300 kr
Fika, 50 personer (exkl. moms)	1 750 kr
Timmar, 20 h à 150 kr	3 000 kr

Marknadsföring

Planering, 20 h à 150 kr	3 000 kr
Grafisk design, 8 h à 1 000 kr	8 000 kr

Totalt exkl. moms **37 050 kr**

Ett projekt inom
Fyrbodals Kommunalförbund

Projektet finansieras av

Projektpartners:

